

Utlåtande

25.08.2023

Ärende: VN/26048/2021

Kommunikationsministeriet ber om utlåtandet gällande tillgänglighetsvisionen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

FSS tackar för möjligheten att ge ett utlåtande om Kommunikationsministeriets förslag till tillgänglighetsvision.

FSS ser positivt på att skapa en vision där det blir enklare för berörda aktörer att få en helhetsbild kring kraven gällande tillgänglighet inom kollektivtrafiken. Detta kan vara särskilt viktigt, då det tillkommit flera direktiv inom området den senaste tiden. Utöver tågpassagerarförordningen finns numera även tillgänglighetsdirektivet nr 1 (saavutettavuusdirektiivi) och tillgänglighetsdirektivet nr 2 (esteettömyysdirektiivi) som reglerar frågor inom tillgängliga resekedjor. Visionen kan underlätta implementeringen av dessa direktiv samt skapa ett helhetstänk kring tillgängliga resekedjor.

Begreppet vision i sig kan vara utmanande, då dokumentet innehåller i huvudsak legala minimikrav. Det kan finnas ett behov att nämna detta i dokumentet. Risken finns att begreppet vision kan uppfattas som vilseledande, då det inte är fråga om valfria åtaganden.

Definitionen avseende en tillgänglig resekedja är för snäv och utgår ifrån själva sammanfogandet av olika färdmedel (service), dvs. inte hur resenären upplever förutsättningarna att ta sig till och från olika färdmedel. Det är viktigt att justera detta för att arbetet kring resekedjan verkligen ska förbättra individens förutsättningar att använda kollektiva färdmedel.

I visionen nämns inget om hur resenären ska kunna veta när exempelvis en buss anländer till hållplatsen. I nuläget är det väldigt svårt för en person med en synnedsättning eller en person som har försämrad syn att kunna få rätt buss att stanna. Denna utmaning medför att många med synnedsättning eller försämrad syn inte använder sig av bussar som ett färdmedel. Vidare är det svårt för en person med synnedsättning att få information om vilken buss som man lyckats att stanna vid hållplatsen. Dessa aspekter borde finnas med som en del av denna vision. Finland borde hämta inspiration från bl.a. Region Stockholm där det går att få information om ankommande färdmedel auditivt via en knapp vid hållplatsen. Därtill stannar alla bussar vid en hållplats om det finns personer vid hållplatsen. När bussen stannar vid hållplatsen, så kommer det automatiskt ett utrop där personerna vid hållplatsen får information om numret på bussen samt färdriktning. Stockholm har lyckats med sitt resekedjetänk utifrån behoven hos personer med synnedsättning.

Viktigt att beakta vid utvecklandet av nya tekniska hjälpmedel inom kollektivtrafiken och resekedjorna är att upprätthålla kraven gällande digitalsäkerhet. Särskilt viktigt är det när det gäller digitala hjälpmedel som är ämnade för personer med funktionsnedsättning, då det kan vara fråga om särskilt känsliga personuppgifter i enlighet med GDPR.

I utkastet till visionsmål är att få till transporter som är tillgängliga för alla. Detta är en väldigt viktig utgångspunkt. I samhället finns det individer som inte ingår i gruppen ”personer med funktionsnedsättning” som inte har rätt till färdtjänst, men som ändå inte kan ta sig fram i en otillgänglig kollektivtrafik. Därför är det centralt att se att denna vision gynnar inte bara personer med funktionsnedsättning utan hela befolkningen. Vidare behöver det konstateras att tillgängliga transporter gynnar fler att använda sig av de kollektiva färdmedlen och därmed ökar förutsättningarna att Finland når upp till det klimatmål som finns inom transportsektorn.

Information om tillgängliga transporter och resekedjor behöver samlas in till en plats. Informationen behöver vara tillförlitligt, så att resenären själv kan få en uppfattning kring tillgänglighetsnivån. Genom att få en helhetsbild kring tillgänglighet i resekedjan kan man få förutsättningar för transportörerna att utmärksamma och medverka till att lösa brister i resekedjorna.

För att åstadkomma tillgängliga resekedjor behöver lagen om underhåll av gator och torg uppdateras utifrån nuvarande behov. Utan denna förändring kommer det att vara svårt att uppnå tillgängliga resekedjor.

Jakobsson Matthias
Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf

Florica Rajala Veera
Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf